

STQARRIJA GĦALL-ISTAMPA Nru 45/26

Il-Lussemburgu, 24 ta' Marzu 2026

Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-Kawża C-521/21 | Rzecznik Praw Obywatelskich (Rikuża ta' mħallef ordinarju)

Stat tad-dritt: irregolarità mwettqa waqt il-ħatra ta' mħallef ma hijiex, fiha nnifisha, biżżejjed biex jiġi konkluz li dak l-imħallef ma huwiex indipendenti, fejn l-istess irregolarità teħtieġ evalwazzjoni globali ta' ċirkustanzi kollha tal-ħatra ta' dak l-imħallef

L-involviment tal-Kunsill Nazzjonali għall-Ġudikatura Pollakk, stabbilit bħala parti mir-riforma tas-sistema ġudizzjarja Pollakka, fil-proċedura ta' nomina ta' mħallef, u l-assenza ta' rimedju ġudizzjarju effettiv għall-kandidati li ma ntgħażlux, ma humiex, waħedhom, biżżejjed biex jirrikużaw dan l-imħallef

Fil-Polonja, parti fi proċedura ċivili talbet ir-rikuża tal-imħallef inkarigat mill-kawża, peress li l-ħatra tagħha giet irrakkomandata mill-Kunsill Nazzjonali għall-Ġudikatura (iktar 'il quddiem il-"KRS"), li l-kompożizzjoni l-ġdida tiegħu ma kinitx toffri garanziji suffiċjenti ta' indipendenza mill-poter eżekuttiv u dak leġislativ. Il-Qorti tal-Ġustizzja tfakkar li l-qrati nazzjonali jridu jkunu jistgħu, fil-kuntest ta' proċeduri ta' rikuża, jistħarrġu l-legalità tal-proċedura għall-għażla tal-imħallfin u jivverifikaw jekk dawn jissodisfaw ir-rekwiżiti li joħorġu mid-dritt tal-Unjoni Ewropea. Skont il-Qorti tal-Ġustizzja, huma biss irregolaritajiet li, min-natura u mill-gravità tagħhom, huma kapaci, meta jittiehdu inkunsiderazzjoni flimkien, joħolqu riskju reali ta' interferenza minn fergħat oħra tal-gvern fil-proċess ta' ħatra u li joħolqu, f'moħħ il-partijiet fil-kawża, dubju leġittimu dwar l-indipendenza u l-imparzjalità tal-imħallef ikkonċernat, jistgħu jpoġġu f'dubju r-rekwiżit ta' qorti stabbilita minn qabel bil-liġi. Il-partecipazzjoni tal-KRS, fil-kompożizzjoni ġdida tiegħu, fil-proċedura ta' ħatra jew l-assenza ta' rimedju ġudizzjarju effettiv għall-kandidati li ma ntgħażlux, meħuda individwalment jew flimkien, ma humiex biżżejjed biex jiġġustifikaw ir-rikuża tal-imħallef ikkonċernat.

Wieħed mill-partijiet fil-proċeduri ċivili quddiem qorti Pollakka talab ir-rikuża tal-imħallef li kienet qed tisma' l-kawża, billi sostna li l-ħatra tagħha f'dik il-kariga kienet invalida.

Din it-talba hija bbażata fuq il-fatt li l-kandidatura tagħha kienet giet proposta mill-KRS, fil-kompożizzjoni ġdida tiegħu li tirriżulta minn riforma fis-sistema ġudizzjarja Pollakka li hija problematika f'termini ta' garanzija tal-indipendenza ġudizzjarja u l-valur tal-Istat tad-dritt. Il-Qorti tal-Ġustizzja kienet fil-fatt iddeċidiet li dan il-korp kien għe stabbilit bi ksar tal-prinċipji kostituzzjonali fundamentali tad-dritt Pollakk u ma kienx jigarantixxi l-indipendenza u l-imparzjalità meħtieġa, b'mod partikolari, mid-dritt tal-Unjoni ¹. Barra minn hekk, id-dritt Pollakk jipprojbixxi lill-qrati nazzjonali milli jevalwaw il-legalità tal-proċedura għall-għażla tal-imħallfin. Dik il-projbizzjoni tapplika għall-Awla ta' Stharriġ Straordinarju u tal-Affarijiet Pubbliċi tal-Qorti Suprema Pollakka, minkejja li dik l-awla hija l-unika qorti kompetenti fil-Polonja biex tiddeċiedi dwar rikuża ta' mħallef minħabba nuqqas ta' indipendenza, kif ukoll dwar appelli ipprezentati minn kandidati li ma ntgħażlux fil-kuntest ta' proċedura għall-ħatra ta' pożizzjoni ta' mħallef. Barra minn hekk, din l-awla hija komposta wkoll minn membru tal-ġudikatura maħtur fuq proposta tal-KRS, fil-kompożizzjoni l-ġdida tiegħu ².

Il-qorti li qed teżamina t-talba għal rikuża indirizzat lill-Qorti tal-Ġustizzja. Hija tixtieq tkun taf jekk kulleġġ ġudikanti, li jinkludi mħallef maħtur fi tmiem proċedura li tinvolvi l-KRS, fil-kompożizzjoni l-ġdida tiegħu, u li jcaħħad lill-kandidati li ma ntgħażlux minn rimedju ġudizzjarju effettiv, jistax jitqies bħala qorti indipendenti u imparzjali, stabbilita minn qabel bil-liġi,

fis-sens tad-dritt tal-Unjoni ³.

Il-Qorti tal-Ġustizzja tfakkar li l-proċedura għall-ħatra tal-imħallfin tagħmel parti mill-garanziji maħsuba sabiex jiġi evitat kull preġudizzju għall-indipendenza u għall-imparzjalità tagħhom. Għalhekk, **il-qrati nazzjonali għandhom ikunu jistgħu jistharrġu l-legalità tal-proċedura ta' ħatra u jivverifikaw jekk l-imħallf ikkonċernat jissodisfa r-rekwiżit ta' qorti indipendenti, imparzjali u stabbilita minn qabel bil-liġi** ⁴.

Sussegwentement, il-Qorti tal-Ġustizzja ppreċiżat li huma biss irregolaritajiet li, min-natura u mill-gravità tagħhom, huma kapaci, meta jittieħdu fl-intier tagħhom, joħolqu riskju reali ta' interferenza minn partijiet oħra tal-gvern fil-proċess ta' ħatra u li joħolqu, f'moħħ il-partijiet fil-kawża, dubju legittimu dwar l-indipendenza u l-imparzjalità tal-imħallf inkwistjoni, jistgħu jpoġġu f'dubju r-rekwiżit ta' qorti stabbilita minn qabel bil-liġi. Għalhekk, il-qorti nazzjonali adita bit-talba għal rikūza trid **tevalwa ċ-ċirkustanzi kollha ta' din il-ħatra biex tiddetermina jekk huwiex probabbli li jwasslu għal dubji bħal dawn f'moħħ iċ-ċittadini**. Madankollu, il-Qorti tal-Ġustizzja tqis li la **l-partecipazzjoni tal-KRS, fil-kompożizzjoni l-ġdida tiegħu, fil-proċedura ta' ħatra, u lanqas l-assenza ta' rimedju ġudizzjarju effettiv għall-kandidati li ma ntgħazlux, meħuda separatament jew flimkien, ma huma biżżejjed sabiex tiġi ordnata r-rikūza tal-imħallf ikkonċernat**.

Fl-aħħar nett, il-Qorti tal-Ġustizzja tikkonstata li, sabiex terġa' tistabbilixxi l-fiduċja tal-pubbliku fis-sistema ġudizzjarja u tiżgura r-rispett għall-prinċipju tas-separazzjoni tal-poteri, **hija l-Polonja li għandha tistabbilixxi qafas regolatorju li, billi jikkunsidra n-natura u l-gravità tal-irregolaritajiet imwettqa matul il-proċedura għall-ħatra ta' mħallfin, jippermetti evalwazzjoni tal-possibilitajiet għal persuni maħtura b'mod irregolari f'pożizzjonijiet ta' mħallfin biex ikomplu jwettqu l-kariga tagħhom** ⁵.

NOTA: Ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jippermetti lill-qrati tal-Istati Membri fil-kuntest ta' kawża mressqa quddiemhom, li jitolbu lill-Qorti tal-Ġustizzja interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni jew li tiddeċiedi dwar il-validità ta' att tal-Unjoni. Il-Qorti tal-Ġustizzja ma taqtax il-kawża nazzjonali. Hija l-qorti nazzjonali li għandha ssib soluzzjoni għall-kawża skont id-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja. Din id-deċiżjoni torbot, bl-istess mod, lill-qrati nazzjonali l-oħra li quddiemhom titressaq problema simili.

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti tal-Ġustizzja.

It-[test sħiħ u, fejn applikabbli, is-sunt](#) tas-sentenza jinsab fis-sit CURIA mill-jum li fih tingħata s-sentenza.

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Ritratti tal-ġhoti tas-sentenza huma disponibbli fuq "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106.

Ibqgħu konnessi!

¹ Ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-15 ta' Lulju 2021, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (Sistema dixiplinari tal-imħallfin), [C-791/19](#) (ara l-Istqarrija għall-Istampa [Nru 130/21](#)).

² Sentenza tal-21 ta' Diċembru 2023, Krajowa Rada Sądownictwa (Żamma ta' mħallf fil-kariga), [C-718/21](#) (ara l-Istqarrija għall-Istampa [Nru 206/23](#)).

³ It-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE u l-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet fundamentali tal-Unjoni Ewropea.

⁴ Fis-sentenza tal-5 ta' Ġunju 2023, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (Indipendenza u Hija Privata tal-Imħallfin), [C-204/21](#) (ara wkoll Istqarrija għall-Istampa [Nru 89/23](#), il-Qorti tal-Ġustizzja iddeċidiet, fost l-oħrajn, li billi adottat projbizzjoni għall-qrati nazzjonali li jeżaminaw l-osservanza ta' dawn il-kundizzjonijiet, il-Polonja naqset milli twestaq l-obbligi imposti fuqha abbażi tad-dritt tal-Unjoni).

⁵ Iktar minn 3,000 imħallf, li jirrappreżentaw madwar 30 % tal-ġudikatura fil-Polonja, huma rrapportati li ġew innominati fuq proposta tal-KRS fil-kompożizzjoni ġdida tiegħu, li l-indipendenza tiegħu tqajjem dubji legittimi.